25/04/2019

“Ο ληστής εξομολογήθηκε και βρήκε ανοικτό τον Παράδεισο”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας

“Ο ληστής εξομολογήθηκε και βρήκε ανοικτό τον Παράδεισο. Ο ληστής γίνεται διδάσκαλός μας. Ας μην ντραπούμε λοιπόν να πάρουμε για διδάσκαλο άνθρωπο που φάνηκε άξιος να ζήσει μέσα στον Παράδεισο” τονίζει σε επίκαιρο άρθρο του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καστορίας κ. Σεραφείμ. Αναλυτικότερα αναφέρει, “Βιώνουμε και πάλι σήμερα,μέσα στην κατανυκτική ατμόσφαιρα αυτής της μεγάλης ημέρας της Πίστεώς μας, το μυστήριο της ελευθερίας, όπως μας το προσφέρει η Αγία μας Εκκλησία, σε ολόκληρη την έκτασή του για την πνευματική μας αφύπνιση. Αυτό το μυστήριο το περιγράφει αδρά ο Απόστολος Παύλος στην προς Ρωμαίους επιστολή του : «Συνίστησι την εαυτού αγάπην εις ημάς ο Θεός, ότι έτι αμαρτωλών όντων ημών Χριστός υπέρ ημών απέθανεν... Ει γαρ εχθροί όντως κατηλλάγημεν τω Θεώ δια του θανάτου του υιού αυτού»1.

Μεγάλη Παρασκευή!

«Σήμερον κρεμάται επί ξύλου ο εν ύδασι την γην κρεμάσας». Ο Δημιουργός του αόρατου και του ορατού κόσμου, ο Οποίος έπλασε τον άνθρωπο κατ’ εικόνα και καθ’ ομοίωσή Του, κρεμάται επί ξύλου, για να βρει ο άνθρωπος την χαμένη πατρίδα του. Απλώνει τα χέρια Του πάνω στον Σταυρό, για να θεραπεύσει το άπλωμα των χεριών των Πρωτοπλάστων στον απαγορευμένο καρπό. Ενώνει, έτσι, ο Υιός του Θεού τα διεστώτα, τα ουράνια και τα επίγεια, τους αγγέλους και τους ανθρώπους. Με το άγκιστρο του Σταυρού συλλαμβάνεται ο διάβολος και ο θάνατος και με τον ακάνθινο στέφανο εξαλείφει την κατάρα που είχε η γη να βλαστάνει αγκάθια, μέριμνες και οδύνες, θα ερμηνεύσει η πατερική σοφία.

Ας προσπαθήσουμε, λοιπόν, σήμερα, ακούγοντας τα ιερά κείμενα της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης καθώς και τα άφθαστα σε πνευματικό κάλλος και λυρισμό τροπάρια των ιερών υμνογράφων, να πλησιάσουμε το βάθος αυτού του μυστηρίου της ελευθερίας, στρέφοντας για λίγο την προσοχή μας στον ευγνώμονα ληστή, όπως μας τον παρουσιάζει το στόμα του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου.

Και πρώτον. Ήταν ένας άνθρωπος που είχε στους ώμους του αξιόποινες πράξεις, δρούσε στην παρανομία, σκόρπιζε τον φόβο και εισέπραττε, όχι μόνο την περιφρόνηση, αλλά και το μίσος των ανθρώπων της εποχής του. Και όμως, αυτό το αποτρόπαιο πρόσωπο, αυτός ο απάνθρωπος, που και εμείς θα ήμασταν έτοιμοι να τον καταδικάσουμε αν ζούσε στην εποχή μας, τιμάται αυτήν την αγία ημέρα της Μεγάλης Παρασκευής, μαζί με τα Άχραντα Πάθη του Κυρίου μας.

Και διερωτάται κανείς : Πως αυτό το πρόσωπο προπορεύεται του χορού των Προφητών και των Δικαίων της Παλαιάς Διαθήκης; Πως έφθασε στο σημείο να κλέψει τη Βασιλεία των Ουρανών; Και απαντά η Αγία μας Εκκλησία με έναν στίχο της Ακολουθίας των Αγίων Παθών : «κεκλεισμένας ήνοιξε της Εδέμ πύλας, βαλών ο ληστής κλείδα το μνήσθητί μου»2, δηλαδή, ο ληστής άνοιξε τον σφραγισμένο Παράδεισο βάζοντας σαν κλειδί στην ασφαλισμένη πόρτα το «μνήσθητί μου». Ο Ιερός Χρυσόστομος βρίσκει την ευκαιρία σε μία ομιλία του να μακαρίσει τον ληστή και μάλιστα να επαινέσει την ομολογία του, γιατί, ενώ βλέπει τον Χριστό σταυρωμένο και καταδικασμένο, δεν Τον βλασφημεί, ούτε Τον κατηγορεί, όπως ο έτερος των ληστών, ούτε ακόμη παρασύρεται από αυτόν. Αντιθέτως μάλιστα, επιτίθεται έντονα και του λέγει : «ουδέ φοβή συ τον Θεόν;»3 Είδες θάρρος επάνω στο σταυρό, είδες πίστη, είδες ευσέβεια; Δεν αξίζει να τον θαυμάζουμε για την γενναιότητά του, αφού είχε τα λογικά του, ενώ ήταν κρεμασμένος με καρφιά και υπέμενε τους ανυπόφορους πόνους από τα καρφιά;... Γιατί όχι μόνο δεν φρόντιζε για τους πόνους του, αλλά αδιαφόρησε για τα βάσανά του... και προσπαθούσε να γίνει διδάσκαλος (του άλλου ληστού) επάνω στο σταυρό... Είναι σαν να του λέγει, μην προσέχεις στο επίγειο δικαστήριο, μη βλέπεις μόνο αυτά που γίνονται τώρα,

υπάρχει άλλος κριτής αόρατος, το δικαστήριό του είναι αμερόληπτο και δεν είναι δυνατόν να κάνει λάθος4.

Δεύτερον. Ήταν μεγάλος αυτός ο λόγος του ληστού, πολύ δε περισσότερο η ετυμηγορία του και η υπεράσπιση, την οποία προσφέρει την έσχατη αυτή ώρα στον καταδικασμένο από το πλήθος των Φαρισαίων και των Γραμματέων Δεσπότη Χριστό. Πως μπόρεσε, αλήθεια, μέσα σε αυτήν την εξαθλίωση και την ατιμία, την κατακραυγή και τις ειρωνείες, να γνωρίσει «τον ζωής κυριεύοντα και θανάτου δεσπόζοντα»; Πως κατόρθωσε να απωθήσει αυτήν τη δύσκολη ώρα, τον μάταιο και απατηλό κόσμο της παρούσης ζωής, την πρόσκαιρη απόλαυση και τον παράνομο πλουτισμό με τα αγαθά των άλλων ανθρώπων, προκειμένου να κερδίσει την Βασιλεία των Ουρανών και να πει στον Χριστό : «μνήσθητί μου Κύριε όταν έλθης εν τη Βασιλεία σου»; Γιατί, ο Κύριος δεν είπε στον ληστή, όπως είπε στον Πέτρο και στον Ανδρέα, "Ελάτε και θα σας κάνω ικανούς να ψαρεύετε ανθρώπους"... Δεν του είπε ούτε μία λέξη. ο εσταυρωμένος ληστής δεν είδε θαύματα, ούτε ν' ανασταίνεται κάποιος νεκρός, ούτε να διώχνονται δαίμονες... ούτε του μίλησε για τη Βασιλεία των Ουρανών. Και από που γνώριζε, άραγε, τη βασιλεία των ουρανών5;

«Πεπίστευκεν εις Αυτόν, βασιλέα εκάλει, καίτοι σταυρούμενον»6 θα προσθέσει ο Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας. Αν και Τον ατενίζει ταπεινωμένο στον Σταυρό, εν τούτοις βασιλέα Τον προσφωνεί και Τον αναγνωρίζει. Πως μπόρεσε αυτός την ύστατη εκείνη ώρα να ξεπεράσει σε πίστη και ομολογία όλα τα πλήθη εκείνα των ανθρώπων που άκουσαν την μελίρρυτη διδασκαλία του Χριστού, που έζησαν την παρουσία των θαυμάτων Του και απήλαυσαν τον αστείρευτο ποταμό της αγάπης Του;

Απλούστατα, ο ληστής, λαμβάνοντας τη χάρη του Θεού, πιστεύει στην αναμαρτησία του Χριστού και αυτή η πίστη τον οδηγεί στην ομολογία και στην ελπίδα του ελέους του Θεού. Έτσι, ακούει από τα θεϊκά χείλη του Χριστού το «σήμερον μετ' εμού έση εν τω Παραδείσω»7. Γεμάτος θαυμασμό θα αναφέρει ο Ιερός Χρυσόστομος : «Αν και βέβαια κανείς βασιλιάς δεν θα ανεχόταν ποτέ έναν ληστή η κάποιον άλλον υπήκοό του να καθίσει κοντά του και να μπει έτσι μέσα στην πόλη, ο φιλάνθρωπος όμως Κύριος το έκαμε αυτό. Γιατί μπαίνοντας στην ιερή πατρίδα, φέρει μαζί Του μέσα σε αυτήν τον ληστή, όχι για να προσβάλλει τον παράδεισο με την παρουσία του ληστή, αλλά για να τον τιμήσει με αυτόν τον τρόπο περισσότερο. Γιατί ήταν τιμή για τον παράδεισο το να έχει τέτοιον Κύριο, τόσο δυνατό και φιλάνθρωπο, ώστε να μπορέσει και τον ληστή να κάμει άξιο να απολαύσει τον παράδεισο»8.

Λοιπόν, «Μικράν φωνήν αφήκεν ο Ληστής εν τω σταυρώ, μεγάλην πίστιν εύρε, μια

ροπή εσώθη»9. Ένας ληστής γίνεται παράδειγμα μετανοίας, ταπεινώσεως και ομολογίας. Ένας ληστής, ο οποίος μας υπενθυμίζει σήμερα ότι δεν μας δικαιώνουν, ούτε μας εισάγουν μόνον οι καλές μας πράξεις στη Βασιλεία των Ουρανών. Δεν μας αποκλείουν ακόμη, και αυτό είναι το πιο σπουδαίο, οι πολλές και μεγάλες αμαρτίες. Ο λόγος του Χριστού είναι χαρακτηριστικός και επίκαιρος σήμερα : «ου γαρ ήλθεν καλέσαι δικαίους, αλλά αμαρτωλούς εις μετάνοιαν»10. Την είσοδό μας στη Βασιλεία των Ουρανών την αποκλείει η σκληροκαρδία μας, ο εγωισμός μας και η απουσία της μετανοίας. Μας την ανοίγει όμως η θύρα του ελέους του Θεού και συγχρόνως η βαθειά μας μετάνοια.

«Ας μην απελπιστούμε ποτέ για τον εαυτό μας, αλλά κατανοώντας το ανέκφραστο μέγεθος της φιλανθρωπίας του Θεού, ας διορθώσουμε τα σφάλματά μας. Γιατί, αν τον ληστή που βρισκόταν επάνω στον σταυρό τον θεώρησε άξιο τόσης μεγάλης τιμής, πολύ περισσότερο θα θεωρήσει εμάς άξιους για την φιλανθρωπία Του... Ο ληστής εξομολογήθηκε και βρήκε ανοικτό τον Παράδεισο. Ο ληστής γίνεται διδάσκαλός μας. Ας μην ντραπούμε λοιπόν να πάρουμε για διδάσκαλο άνθρωπο... που φάνηκε άξιος να ζήσει μέσα στον Παράδεισο». Αυτός, λοιπόν, ας είναι ο οδηγός μας στην παρούσα ζωή.

1. Ρωμ. 5,8-10
2. Συναξάριον Μεγάλης Παρασκευής
3. Λουκ. 23,40
4. Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Ομιλία Β’ εις τον Σταυρόν, ΕΠΕ 36,51
5. ο.π., ΕΠΕ 36,49
6. Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας, Υπόμνημα εις το κατά Λουκάν, ΕΠΕ 26,266
7. Λουκ. 23,43
8. Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ο.π., ΕΠΕ 36,45
9. 14ο Αντίφωνο Όρθρου Μεγ. Παρασκευής
10. Ματθ. 9,13